

Kalaallit Nunaanni najugallit ullumikkut aammalu siunissami aatsitassarsiorfinni sulilernissaat anguniarlugu piginnaanngorsaaniissamut tigussaasumik pilersaarusiortoqarnissaanik suliaqartoqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Pilersaarusiaq tigussaasumik ilinniarnernup ingerlarnaganik, allagartanik pissarsiffiusunik pikkorissarnernik, ilinniaqqinnissamut neqeroorutini aammalu Naalakkersuisut, kommunit, Majoriaq, inuussutissarsiornermik ilinniarfiit attumaasutillit kiisalu aatsitassarsiorlut akornanni suleqatigiinnermut ilusissamik ilaatigut tikkuussissaaq. Pilersaarusiaq Inatsisartunut UPA 2027 nallertinnagu agguanneqassaaq.
(Inatsisartunut ilaasortaq, Hans-Erik Enoksen, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoq)
Siullermeerneqarnera

Qujanaq Hans-Erik Enoksen, Demokraatineersoq, Kalaallit Nunaanni najugallit ullumikkut aammalu siunissami aatsitassarsiorfinni sulilernissaat anguniarlugu piginnaanngorsaaniissamut tigussaasumik pilersaarusiortoqarnissaanik suliaqartoqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuuternut. Siunnersuummi iliuusissatut pilersaarusiaq imaqassasoq kissaatigineqarpoq ilinniarnernup ingerlarnaganik, allagartanik pissarsiffiusunik pikkorissarnernik, ilinniaqqinnissamut neqeroorutini aammalu Naalakkersuisut, kommunit, Majoriaq, inuussutissarsiornermik ilinniarfiit attumaasutillit kiisalu aatsitassarsiorlut akornanni suleqatigiinnermut ilusissamik ilaatigut tikkuussissasoq.

Naalakkersuisut suliffeqarnermut periusissiaat piffissami 2026-imiit 2035-imut atuuttussaq, ilaattut kajumissarisuuvoq, suliniutit tunaartallit, taassuma ataani atorfissaqartitsineq naapertorlugu sulisussatut isumalluutit nukittorsarneqassasut, inuussutissarsiorfiit pisariaqartitaannut tulluarsaneq anguniarlugu. Tamatuma saniatigut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummi immikkoortoq 297 naapertorlugu Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq nunatsinni namminersorlutik inuussutissarsiorlut pisortallu sulisoqarneranni piginnaasat pillugit arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumik misissuisoqarnissaanik. Misissuinerimi suliffissaqartitsinermit tunngatillugu piginnaasat pisariaqartinneqartut paasiniarneqassapput, aammalu nunatsinni ilinniarfiit ilinniartitaanermut pikkorissartitsinermullu neqeroorutaat naleqqussarneqarlutillu salliutinneqarnissaat tunngavigneqassalluni.

Naalakkersuisut suliffeqarnermut nalunaarusiaani 2025-mut tunngasumi takuneqarsinnaavoq, aatsitassarsiorup ataani qaammammut agguaqatigiissillugu sulisut 93-iusut, tamakkiisumillu suliffeqartunit 0,3 %-iattut inissisimasut. Taakkunannga 66-it nunatsinni inunngorsimasuupput, 27-illu nunatta avataani inunngorsimasuullutik. Sulisoqassutsimi annertunerpaat tallimaasut tassaapput: Inuiaqatigiinni isumaginninneq (17 %), aalisarneq (14,8 %), niuerneramik ingerlatsineq (10,7 %), ilinniartitsineq (8,6 %) kiisalu sanaartorneq (7,5 %). Taakku inuussutissarsiornermi immikkoortut tamanit sulisunut tamakkiisumit 59 %-ii sulisorivaat.

Aatsitassarsiormik suliaqartut pineqartillugit, taava pisussaaffilerneqarnikuupput nunaqavissunik sulisitsisussaataitaaanermik pikkorissaatitsinissamullu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutini (IBA- isumaqatigiissutini), tamanna atsiorneqartarpoq aatsitassanik piiaanissamut akuersissummut attuumassutilittut ilaatinneqarluni. Taamaattumik toqqammaveqareerpoq suleqatigiinnissamut aatsitassarsiortuni, inuussutissarsiormik ilinniarfinni aamma Majoriaqarfiit akornanni. Eqqumaffigineqartariaqarpoq aatsitassarsiormi suliniutini misissueqqissaarnerup nalaa, aallarnisaarnerup nalaa, piiaanerup nalaa aammalu piiareernerup kingorna matunissamik naammassisaarnerup nalaanik killeqartarmat. Kalaallit Nunaanni piiasinnaanermut akuersissutillit arfiniliinnaapput, piiallunilu aallartinniartarnek sivisuumik ingerlasinnaasarpoq.

Piginnaasanik pisariaqartitsineq pillugu misissueqqissaarnerup¹ inerneris aallaavigalugit, aallarnisaasoqarsinnaavoq piginnaasanik ineriartitsisunik suliniuteqarnernik piginnaasanik atorfissaqartitsiffiusunut naapertuisunik.

Piginnaasanik ineriartortitsiviusumik suliniutit aningaasatigut kingunerisassa atsaat naatsorsorneqarsinnaapput piginnaasanik pisariaqartitsineq aammalu suliniutit annertussusissaat sukumiinerusumik aalajangersarneqareerpata. Taamaattumik 2028-imi suliniutinik aallartitsinissamut aningaasaliissutissatigut matussusiinissaq pisariaqarpoq.

Siuliani allassimasut tunuliaqutaralugit allannguutitut siunnersuut una Naalakkersuisut inassutigaa:

Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut UKA2026/297 Inatsisartunit akuersissutigineqassappat peqquneqassasut arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik suliffeqarnermi aamma siunissami piginnaasatigut pisariaqartitat misissorneqarnerisa inerneris aallaavigalugit piginnaasanik ineriartortitsiviusumik suliniuteqassasut, piginnaasatigut pisariaqartitsiffiusunut sammisuni, aammalu piginnaasanik ineriartortitsinermut suliniutit aallarnerneqassasut 2028-imi.

Taamatut oqaaseqarlunga immikkoortup Inatsisartuni nangillugu oqaluuserineqarnissaanut ingerlateqqippara.

¹ Immikkoortoq UKA2026/297 naapertorlugu